

# Governance-aanbevelingen voor Participatieve Stadskarten

*Groepsdocument*

Yentl Beijert  
Djineo Poko  
Zakaria Abarkane

Opleiding: Minor Hogeschool van Amsterdam  
Vak: Het Internet is Stuk  
Docent: Hans de Zwart

Opdrachtgever: **Gemeente Amsterdam – Afdeling Innovatie**

Datum: 07/01/2026

## 1. Introductie

Dit document beschrijft de governance-principes die richting geven aan de uitvoering, het beheer en de doorontwikkeling van het platform *Participatieve Stadskaarten*. Het platform is opgezet als een digitaal gemeenschappelijk goed (digital commons) waarin burgers, professionals, onderzoekers, maatschappelijke organisaties en de gemeente gezamenlijk bijdragen aan stedelijke innovatie en beleidsontwikkeling.

De Gemeente Amsterdam, en in het bijzonder de Afdeling Innovatie, staat voor de uitdaging om publieke communicatie en participatie te organiseren op een manier die aansluit bij publieke waarden zoals transparantie, toegankelijkheid en datasoevereiniteit. Traditionele commerciële socialmediaplatforms bieden hiervoor steeds minder een passende infrastructuur. Participatieve Stadskaarten verkent daarom een alternatief, gebaseerd op open standaarden en gedeelde verantwoordelijkheid.

Dit groepsdocument is bedoeld voor de opdrachtgever en biedt een praktisch kader voor governance: hoe regels worden vastgesteld, hoe besluitvorming en handhaving plaatsvinden en hoe verantwoordelijkheden zijn verdeeld tussen gemeente en gebruikers. De inhoud is gebaseerd op de individuele verslagen van teamleden over governance-principes, aangevuld met inzichten uit gezamenlijke teamdiscussies en literatuur over digitale commons en DAO's.

## 2. Gekozen governance-principes

Op basis van de individuele verslagen en gezamenlijke bespreking zijn de volgende governance-principes geselecteerd als leidend:

1. Duidelijke regels voor platformgebruik
2. Oplopende sancties bij overtreding van regels
3. Transparantie in besluitvorming en handhaving
4. Een duidelijke rolverdeling en verantwoordelijkheid

Deze principes sluiten aan bij DAO-governance, waarin regels vooraf worden vastgelegd en gedeelde verantwoordelijkheid centraal staat (Coinbase, z.d.; Rozas et al., 2021).

## 3. Waarom deze principes?

Uit de individuele verslagen blijkt dat open en participatieve platforms zonder expliciete governance kwetsbaar zijn voor conflicten, kwaliteitsverlies en afnemend vertrouwen. Tijdens de teamdiscussies werd benadrukt dat governance niet beperkend werkt, maar juist randvoorwaarden schept voor effectieve participatie.

- **Duidelijke regels** vergroten voorspelbaarheid en vertrouwen, wat nodig is voor samenwerking binnen digitale commons (Benkler, 2002).
- **Oplopende sancties** ondersteunen gedragsverandering zonder directe uitsluiting, een principe dat veel wordt toegepast binnen DAO-ontwerpen (Rozas et al., 2021).
- **Transparantie** in besluitvorming verhoogt legitimiteit en acceptatie van moderatie (Coinbase, z.d.).
- **Heldere rolverdeling** voorkomt bestuurlijke ambiguïteit; decentralisatie vereist juist expliciete verantwoordelijkheid (Rozas et al., 2021).

Deze principes vormen gezamenlijk een governance-structuur die participatie faciliteert én beschermt.

## 4. Wat betekent dit voor de opdrachtgever?

Voor de Gemeente Amsterdam betekent deze governance-aanpak dat zij niet optreedt als inhoudelijke eigenaar van het platform, maar als facilitator en bewaker van de randvoorwaarden. Dit vraagt om duidelijke, praktische keuzes in inrichting en beheer.

### **Moderatieproces**

De gemeente is verantwoordelijk voor het opzetten en faciliteren van een transparant moderatieproces. Dit kan er als volgt uit zien:

- Een publiek toegankelijke set huisregels, opgesteld in begrijpelijke taal.
- Moderatie vindt plaats op basis van meldingen door gebruikers, aangevuld met actieve monitoring door een klein moderatieteam.
- Bij ingrijpen wordt altijd vastgelegd welke regel is overtreden en waarom een maatregel is genomen.
- Moderatiebesluiten worden (geanonimiseerd) inzichtelijk gemaakt, zodat gebruikers begrijpen hoe handhaving werkt.

### **Sanctiestappen (oplopend model)**

Om proportioneel en rechtvaardig te handelen, wordt gewerkt met oplopende sancties:

1. **Waarschuwing:** bij een eerste overtreding ontvangt de gebruiker een duidelijke toelichting.
2. **Tijdelijke beperking:** bijvoorbeeld het tijdelijk niet kunnen plaatsen van nieuwe bijdragen.
3. **Tijdelijke uitsluiting:** bij herhaald of ernstig misbruik.
4. **Definitieve uitsluiting:** alleen bij structureel of kwaadwillend gedrag.

Dit model stimuleert gedragsverandering zonder gebruikers direct uit te sluiten van participatie.

### **Rol- en verantwoordelijkheidsverdeling**

- De gemeente stelt de governance-kaders vast en faciliteert handhaving.
- Gebruikers dragen verantwoordelijkheid voor hun eigen bijdragen en kunnen elkaar aanspreken.
- Grote wijzigingen in regels of functionaliteit worden vooraf gecommuniceerd en waar mogelijk ter consultatie voorgelegd aan de community.

### **Aandachtspunten voor de gemeente**

- Houd governance licht en uitvoerbaar; te complexe structuren kunnen participatie ontmoedigen.
- Zorg voor voldoende capaciteit voor moderatie en opvolging van meldingen.
- Blijf transparant over beslissingen om vertrouwen te behouden.
- Borg dat governance meegroeit met het platform en periodiek wordt geëvalueerd.

## **5. Conclusie**

De voorgestelde governance-principes bieden een solide basis voor Participatieve Stadskaarten als duurzaam digitaal commons-platform. Om deze principes effectief te laten functioneren, worden de volgende aanbevelingen gedaan aan de Gemeente Amsterdam:

1. **Implementeer governance vanaf de start**  
Stel duidelijke regels, rollen en moderatieprocessen vast vóór livegang, zodat verwachtingen voor alle deelnemers helder zijn.
2. **Werk met proportionele en transparante handhaving**  
Gebruik een oplopend sanctiemodel en communiceer openlijk over moderatiebesluiten om vertrouwen en legitimiteit te versterken.
3. **Evalueer governance periodiek samen met gebruikers**  
Behandel governance niet als statisch document, maar als een levend kader dat meegroeit met het platform en de community.

Deze governance-aanpak ondersteunt zowel effectieve participatie als het borgen van publieke waarden (Benkler, 2002; Rozas et al., 2021).

## 6. Bronnenlijst

Benkler, Y. (2002). *Coase's Penguin, or Linux and the nature of the firm*. Yale Law Journal, 112(3), 369–446. <https://doi.org/10.2307/1562247>

Coinbase. (z.d.). *What is a DAO?* Geraadpleegd op <https://www.coinbase.com/learn/crypto-basics/what-is-a-dao>

Rozas, D., Tenorio-Fornés, A., Díaz-Molina, S., & Hassan, S. (2021). *When Ostrom meets blockchain: Exploring the potentials of blockchain for commons governance*. Journal of Institutional Economics, [https://www.cell.com/patterns/fulltext/S2666-3899\(21\)00232-4?returnURL=https%3A%2F%2Flinkinghub.elsevier.com%2Fretrieve%2Fpii%2FS2666389921002324%3FshowaIl%3Dtrue](https://www.cell.com/patterns/fulltext/S2666-3899(21)00232-4?returnURL=https%3A%2F%2Flinkinghub.elsevier.com%2Fretrieve%2Fpii%2FS2666389921002324%3FshowaIl%3Dtrue)